

1. Millise loodusnähtuse jumalad olid keldi Taramis, slaavlaste Perun, balti rahvaste Perkūnas, soome Ukko, asteegi Xolotl jt.? Pildil on üks Leedust pärit Perkunase kuju.

2. Kui Hispaanias leiab igal aastal aset kuulus Bunoli tomatisõda, siis Itaalia suurim toiduvõitlus peetakse maha just küsitavatega. Põhja-Itaalias asuvas Ivrea väikelinnas igal aastal toimuva karnevali raames peetakse lahinguks tuuakse neid Lõuna-Itaaliast ja Sitsiiliast kohale 250 000 kuni 400 000 kilo, misjärel erinevad võistkonnad nendega üksteist loopima asuvad. Üritust väisavatest turistidest saab igal aastal vähemalt mõnisaada isikut kergemaid vigastusi. **Millega seda Ivrea lahingut peetakse?**

3. V-märk võidu (victory) tähisena tuli käibele juba ammu enne Winston Churchillit. 1415. aastal peetud Agincourti lahingus näitasid inglastele võidu taganud väeliiki kuulunud mehed vaenlasele, et neil on oma töö tegemiseks vajalikud sõrmed alles (vangi langemisel lõigati need maha). **Mis relvadega see väeliik oma tööd tegi?**

4. Ühe Euroopa riigi president teenis enne oma praegusele tööle asumist korraliku varanduse maiustusteäris. Firma nimeks on osa presidendihärra nimest. Tema kodumaa naaberriigis, kus kunagi töötas ka üks firma kommivabrikutest, neid komme enam ei müüda ja ka tehas on suletud. **Kes?**

5. Veel 25 aastat tagasi sai Eestis väiksemaid asju osta kopikate eest. Neid oli tollal käibel kokku 8 väärtuses, millest neli ütleme ette: 1, 5, 10, 50. **Nimetage ülejäänud 4 väärtust.** 1-rublaline ei tule arvesse.

6. Seda peakatet, mida pildil kannab paavst Franciscus, nimetatakse zucchetto. Nimi on tuletatud ühe köögivilja itaaliakeelsest nimetusest. Seda kasvatatakse ka meie aedades. **Kuidas nimetatakse seda köögivilja eesti keeles?**
7. Peeter I tegi 1703. aastal algust Peterburi ehitamisega. Samas kahetses ta, et veel sobivam koht asus paigas, mis toona kuulus Rootsile. Põhjasõja arenedes sai ta selle paiga küll Rootsilt kätte, 1718 algas ehitustegevus, valmisid viie bastioniga kindlus, kasarmud ja muud hooned. Asula sai linnaõigused 1783. Elanike arv oli suurim (8000 ringis) 1970-tel, XXI sajandil on vähenenud 4000-ni. **Milline Eesti linn?**
8. Aastast 1994 on ühel ametipostil olnud Vello Anipai, Paul Hagu, Volli Kera, Sulo Nurmeots, Aare Hõrn, Inara Luigas, Evar Riitsaar, Silver Hüdsi, Õie Sarv, Ahto Raudoja, Annela Laaneots, Jane Vabarna ja Aarne Leima. Sellesse ametisse valitakse üheks aastaks, kuid mõned (Hõrn, Leima) on valitud kaks korda. **Milline amet?**

9. **Milline firma** on Eesti korvpalli meistriliiga peasponsoriks? Liiga kannab ametlikult ka tema nime (***) Korvpalli Meistriliiga). Firma logo on kolmnurkne.

10. 23. mail 2016 võitis ühe Euroopa riigi presidendivalimised Alexander Van der Bellen. Valimistulemused paraku tühistati. Tema vanaisa Aleksandr Aleksandrovitš von der Bellen oli 1917-1918 Pihkva kubermangu komissar. Kui Eesti väed Vabadussõjas Pihkvast taandusid, asus ka vanaisa koos naise ja viie lapsega Eestisse. Üks poegadest (samuti Alexander) abiellus eestlanna Alma Sieboldiga ja siirdus 1941 Saksamaale, kus sündis ka väike Alexander. **Mis riigi president oleks 1944. aastal sündinud Alexandrist saanud**, kui valimistulemused poleks tühistatud?

11. 1930-tel aastatel otsis natsi-Saksamaa võimalusi uue mereväebaasi rajamiseks. Salajane ekspeditsioon uuris piirkonda, mis sai nimeks Uus-Švaabimaa. Piirkond sai ka oma lipu. Vandenõuteoreetikud arvavad, et pärast Teist Maailmasõda toimetati Adolf Hitler allveelaevaga sinna varjule. **Millisel kontinendil asus Uus-Švaabimaa?**

12. See sugukond, millesse kuulub 763 perekonda üle 28000 liigiga, hõlmab ligi 10% kõigist katteseemne-taimedest. 90% liikidest kasvab troopikas ja lähistroopikas, mõned ka Eesti metsades. Mitmed liigid on toataimedena populaarsed. Sugukonna taimede näiteks olgu maitsetaim vanill. **Mis sugukond või taimed?**

13. Nende geograafiliste objektide pingereas asub teisel kohal *** Pissis. Nime on ta saanud looduse ja maadeuurija Amadeo Pissis'e järgi, kelle peateoseks oli 1875. aastal ilmunud „Tšiili Vabariigi füüsiline geograafia“. Seda objekti on korduvalt mõõdetud, mõnda aega oli ta koguni esikohal, edestades samas pingereas kuni 1992 ja taas alates 2007 juhtivat objekti nimega Ojos del Salado. **Mis objektide pingereaga on tegemist?**

14. 1781. aastal asutas 48 asunikku rantšo nimega *El Pueblo de Nuestra Señora la Reina de *** del Río de Porciúncula*. 1820. aastal oli elanike arv 650, 1900. aastal juba üle 100 000, tänapäeval 4 miljonit (koos eeslinnadega 12 milj.). Tegemist on suurima hispaania keelt kõnelejate arvuga linnaga väljaspool riike, mille riigikeeleks on hispaania keel. Kolme täрни asemele tuleks kirjutada linna nimi – **mis nimi?**

15. Perekonda *Ochotona* kuulub umbes 30 liiki, kellest kaks elavad Põhja-Ameerikas ja ülejäänud Aasias. Sardiinia *** on arvatavasti XVIII sajandil välja surnud, Euroopas neid loomakesi enam ei ela. Piiksuvatest häälightsustest tuleneb nende nimi enamikus Euroopa keeltes – *pika*. Eesti keeles on neil oma nimi, millest üks pool tähistab Eestis põliselt elavaid loomi, kellega *pika* kuulub samasse seltsi. **Kuidas neid loomi eesti keeles kutsutakse?**

16. Enamikus maailma keeltes on levinuimaks täheks mingi vokaal. On aga üks keel, kus levinuimaks täheks on N. Seda keelt kõneleb 77 miljonit inimest ja see on riigikeeleks ühes 1945. aastast iseseisvas riigis. Kasutusel on ladina tähestik, üks juhuslik lause selles keeles näeb välja sedasi: *Năm 1988, quân đội đã dùng vũ lực đàn áp các cuộc biểu tình phản đối sự quản lý kinh tế yếu kém và sự áp bức chính trị.* **Mis keel?**

17. Kreeka mütoloogias oli *** üks ilus poiss, keda jumal Apollo hirmsasti armastas. Kui noormees õnnetul kombel surma sai, pani Apollo tema mahavoolanud verest kasvama lilled. Eesti aedades, samuti potilillena on ta üsna levinud. Soomes on ta aga vanima jõululille staatuses. **Mis lill?**

18. Kolumbia narkokuningas Pablo Escobar pidas loomaaeda, kus põhielanikeks olid ühe loomaliigi esindajad. Pärast tema surma 1993. aastal pääsesid loomad vabasse loodusesse ja täna moodustavad nad koos oma järeltulijatega ainsa selle loomaliigi asurkonna väljaspool Aafrikat. Aafrikas elab neid veel ligikaudu 150 000, sealhulgas Sambias 40 000, aga see arv on vähenemas. Samasse perekonda kuulub ka *** *liberiensis*, kes elab peamiselt Libeerias (nagu nimigi viitab), aga on levinud ka loomaaedades. Paar aastat tagasi tähistasid Tallinna loomaaias oma juubelit 40-aastane Holger ja 30-aastane Pupa. **Mis loomad?**

19. Inimahve (inglise keeles *apes*) ja pädikulisi (ingl. k. *monkeys*) on kõige lihtsam eristada küünarliigese ehituse järgi. Kuid see on jõukohane ainult spetsialistidele. Võib kasutada ka ühte paremini nähtavat välist tunnust, kuid see ei kehti sajaprotsendiliselt. Näiteks berberi makaak ehk magot (pildil) on selle tunnuse järgi erandlik. **Milline tunnus?**

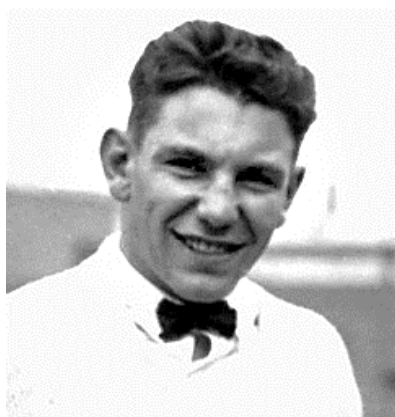

20. Tänavu sügisel avati ühes Eesti vallakeskuses Ööbikuoru serval vaatetorn, kust avaneb kaunis vaade seitsme järvega ürgorule. Eemal paistab valge Eesti Ema kuju. **Nimetage see alevik.**

21. See tuntud autofirma on olnud aktiivne ka autospordis. F1 sarjas on varem osaletud mootorite tootjana. Omanimeline meeskond (koos Sauberiga) tegi kaasa hooaegadel 2006-2009, meeskonnaarvestuses saadi 2007. aastal 2. koht. Kõik 70 sõitu sõitis meeskonna eest Nick Heidfeld, 57 sõitu tegi kaasa Robert Kubica, oma F1-debüüdi tegi Sebastian Vettel. 2009 lõpul ostis Peter Sauber tiimi endale tagasi ja autofirma lõpetas oma F1-projekti. Autofirma enda esimest mudelit näete pildil, siin on ta veel Dixi 3/15 nime all. **Mis firma?**

22. Rootslane Gillis Grafström (vasakul) on ainus sportlane, kes samal spordialal on tulnud olümpiavõitjaks nii suve- kui taliolümpiamängudel. Viimati tuli sel alal olümpiavõitjaks jaapanlane Yuzuru Hanyu (paremal). **Mis spordiala?**

23. Loodusehuvilise kirjaniku J.W.Goethe õhutusel eraldas keemik Friedlieb Runge 1819. aastal esmakordselt puhtal kujul küsitava aine. Selle psühhoaktiivse aine tarbimise kohta on esimesed teated XV sajandist sufi vennaskondades Araabias. Olgugi tegemist mõnuainega, mille ületarbimine on kindlasti kahjulik, pole aine keelatud ka kõige rangema uimastipoliitikaga maades. **Mis aine?**
24. Šoti keemik James Dewar tegeles peamiselt gaaside uurimisega madalatel temperatuuridel. 1893. aastal leiutas ta anuma vedelate gaaside hoidmiseks ja transportimiseks. Patenti ta ome leiutisele ei võtnud. 1904. aastal asutasid sakslased Reinhold Burger ja Albert Aschenbrenner ettevõtte, mis asus Dewari leiutist laiatarbekaubana tootma. Ettevõtte nimest, mis tulenes sõnast „kuum“ kreeka keeles, saigi selle toote üldnimi. **Mis toode?**

25. See mitmekülgne sportlane tuli Eesti meistriks jäähokis ja kergejõustikus, kuid olümpiakulla võitis 1964. aastal hoopis kolmandal alal. Neli aastat hiljem sai ta samal alal 12. koha. Naljamehed ütlesid, et põhjuseks oli olümpiavõidu eest preemiaks saadud „Volga“ (pildil). **Kes?**

26. 2014. aastal ostis Facebook 2 miljardi dollari eest ettevõtte, mis oli oma toote arendamiseks 2012. aastal Kickstarteris raha koguma hakanud, kogudes kokku 2,44 miljonit dollarit. See pahandas investoreid, firma töötajad said isegi tapmisähvardusi. Saksamaal ei lubatud toodet firmanime all müüa, kuna samanimeline ettevõtte tegutseb Saksamaal juba 1895. aastast ja on tänapäeval üks juhtivaid silmaarstide seadmete ja aparaatide tootjaid. Küsitav firma toodab siiani ühtainust toodet, selle eri variantide prototüübid on kandnud nimesid *Crystal Cove* ja *Crescent Bay*, praegu toodetav *Consumer version* on USA-s tellitav 600 dollari eest. **Nimetage firma või toode.**

27. Tänavu jagati USA-s 18. korda Teen Choice Awards auhindu muusika-, kino-, tele-, moe- ja sporditähtedele. Hääletajateks on 12- kuni 21-aastased noored. Auhinnagala toimub reeglina teleshow'na südasuvel kuskil mereäärses paigas. Auhinnaks on esemed, millega saab mõnusalt aega veeta. Ühtlasi on tegemist spordivahenditega, mis on kasutusel ka olümpiamängudel. Pildil on 2012. ja 2016. aasta olümpiavõitja Dorian van Rijsselberghe. **Mis esemest ehk spordivahendist on jutt?**

28. Kosmosemuttide tegemisi jälgib Eesti Ekspressis Alar Pikkorainen. Hiljuti ilmus elulooraamat ühest tuntud isikust, kes on kandideerinud ka Eesti presidendiks. Raamatu pealkirjaks on „Kosmosemutt“. **Kes on raamatu nimitegelane?**

29. 2007. aastal võitis Stanley karika jäähokimeeskond, mille asutajaks oli 1993. aastal Walt Disney Company. Meeskonna nimi on seotud Disney loominguga, kodulinnaks on Tallinna-suurune linn Los Angelesi lähedal. Tuntuim mängija on Teemu Selänne, kes aastail 1996-2014 meeskonda kuulus (vaheajaga 2001-2004) tegi kaasa 966 mängus ja viskas 457 väravat. **Mis meeskond?** (linn ja nimi; kumbki annab punkti)

30. Selle stardiks valmistuva profijalgrattatiimi dress on kujundatud ühe riigi lipuvärvides. Tiimi nimeks on sama riigi pealinna nimi. Aastast 2011 rügab selles tiimis Tanel Kangert. **Milline tiim?**

31. See Eesti-Soome koostööfilm kandideeris parima võõrkeelse filmi kategoorias 2016. aasta Kuldgloobuse auhinnale. Pildil on peategelane Endel. **Mis film?**

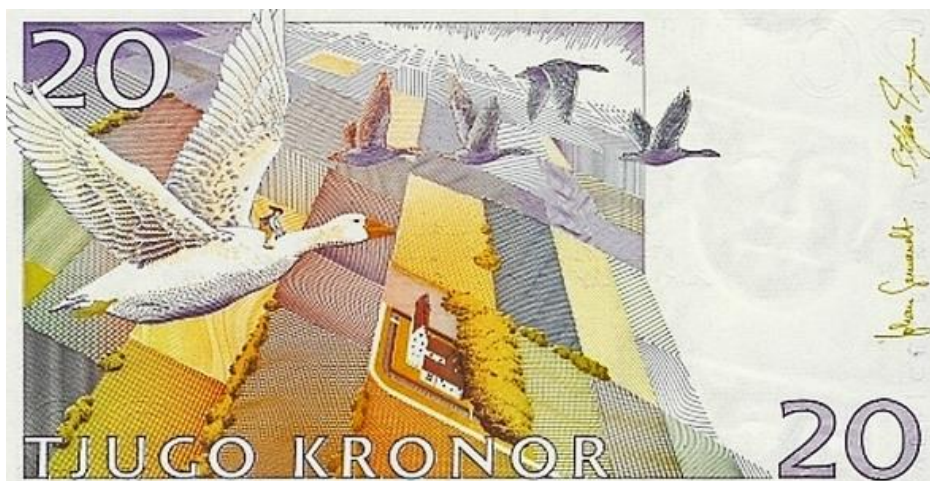
32. **Millise kunsti** esindajad on Müra2000, MTO, Kairo, Von Bomb, Sirla jmt.? On teatud põhjus, miks nad esinevad varjunimedega all.

33. Selle romaani saatus on olnud keeruline. Hiinas ja mujalgi oli teos põlu all, kuna ei peetud sobivaks, et loomad inimkeeles räägivad. USA-s leidsid mõned haridustegelased, et teosel on seksistlik varjund. Tänapäeval kostab häält, et romaan propageerib narkootikume. Pildil on teose autor, kelle õige nimi oli Charles Dodgson ja kes oma eluajal oli rohkem tuntud fotograafina. **Nimetage romaani pealkiri.**

34. Selle 2011. aastal alustanud TV-sarja tegevus (ja nimi) on seotud ainsa kohaga, kus asub Taani-Rootsi maismaapiir. Sarja peategelaseks on politseiinspektor Saga Norén. Seda ühte edukaimat Skandinaavia krimisarja on näidatud rohkem kui 100 riigis. **Milline sari?**

35. Selma Lagerlöf oli juba nimekas kirjanik, kui temalt telliti Rootsi geograafia õpik algkoolile. Kuna kirjanik lisas sekka muistendeid ja geograafiliste objektide tekkelugusid ning sidus kogu teose terviklikuks moraliseerivaks jutustuseks, sai sellest üle maailma populaarne lasteraamat. Rootsi 20-kroonisel näeme peategelast Rootsi kohal rändamas. **Kes on see pisike poiss hane seljas?**

36. Selle linna mõtles 1993. aastal välja Astrid Reinla, aga see ei ole Elva ega Peedu, kus Reinla elas. Hiljem on asja juures olnud Kati Murutar, Teet Kallas, Urmas Lennuk, Andra Teede. **Mis linna kujutab see Andres Varustini joonistatud kaart?**

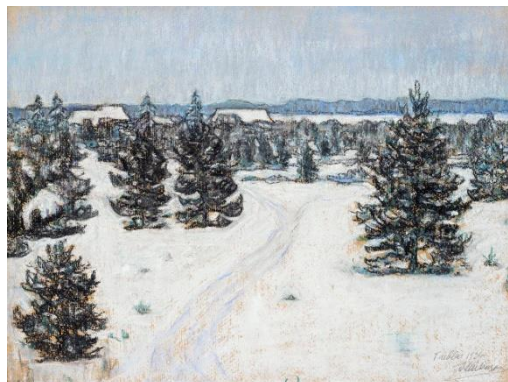
37. Esimesi Põhja-Ameerika kinosid (umbes 1900-1914) nimetati ühe liitsõnaga. Selle esimene pool tähistas 5-sendist münti, mis tuli pileti eest välja käia, ja teine pool tulenes kreekakeelsest sõnast, mis tähendas "teatrit". Filme näidati sellistes kinodes tihti ööpäevaringselt ilma vaheajata, nii et inimesed käisid pidevalt sisse ja välja. Sama nime kannab 1977. aastal USA-s asutatud ja lastele mõeldud telekanal. **Milline nimetus / telekanal?** Vastuseks sobib ka telekanali lühinimetus, milleks on üks tänaseski mängus juba esinenud eesnimi.

38. **Mis pillidel mängib** 2002. aastal Eestis asutatud unikaalne 8-liikmeline orkester? Tegemist on ühesuguste pillidega, vastata võib ainsuses. Just selle orkestri jaoks on kirjutanud teoseid Gavin Bryars, Jüri Reinvere ja teised maailmanimega heliloojad. Viimati esineti koosseisus Johan Randvere, Margus Riimaa, Kai Ratassepp, Mati Mikalai, Reet Kopvillum-Ruubel, Piret Habak, Piret Väinmaa ja Kristi Kaptan. Muuhulgas esitati Rein Rannapi versiooni Mussorgski teosest „Pildid näituselt“.

39. Tema esimene romaan ilmus pärast 10 aastat kestnud kirjatööd 1870. aastal. Pärast hävitavat kriitikat luuletajalt ja fennougristilt August Ahlqvistilt võeti raamat müügilt ära – kirjanik tegevat oma rahvale selle raamatuga häbi. See mõjus kirjaniku vaimsele ja füüsilisele tervisele nii, et ta ei kirjutanud enam midagi, veetis 2 aastat haiglas ja suri 1872. aasta viimasel päeval 38-aastasena. Tema sünnipäev (10. oktoober) on tänapäeval tema kodumaal lipupäev ja kõnealune romaan üks sealse kirjanduse tähtteoseid. Korduvalt on see ilmunud ka eesti keeles. **Kes on kirjanik ja milline teos?**

40. *** on kuiv värvipigment, millest valmistatud pehmet kriiditaolist pulka kasutatakse joonistamiseks. Valmis joonistus ehk maal kaetakse fiksiiviga. Küsitav sõna on pärit itaalia keelest, kus see tähendab nii tainast kui üht itaallaste lemmikrooga. Selles

tehnikas loodud maale nimetatakse samamoodi ***-deks. Eestis on selle tehnika suurkujuks Ants Laikmaa, näitame tema Taebla vaadet. Kuningas Louis XV portree on joonistanud Maurice Quentin de La Tour. **Mis joonistusvahend / tehnika?**

41. Pildil on Salt Lake City taliolümpiamängude korralduskomitee esimees. Tema elu seniseks tipp hetkeks võib pidada üht vastasseisu 10 aastat pärast olümpiat, mis lõppes tema kahjuks 206:332. **Kes on pildil?** Kui nimi ei meenu, aga teate, kelle skoor oli 332, saate 1 punkti.
42. **Milline eeskätt turismindusega seostatav sõna** tähendab suahiili keeles (kuhu ta on omakorda jõudnud araabia keelest) "reisi" või "teekonda"? Sama nime kannab üks levinud veebilehitseja.
43. 2015. aastal pandi vastündinud poisslastele üle maailma varasemast tunduvalt sagedamini nimeks Ludwig, Amaro, Reyes, Hudson, Lux ja Kelvin, tüdrukutele aga Juno, Valencia ja Willow. **Millega seoses?** Vastust tuleks otsida digimaailmast.
44. 1902. aastal hakkas Saksa firma Steiff tänapäevasel kujul tootma ühte mänguasja. Selle populaarsusele aitas tohutult kaasa USA presidendi Theodore Rooseveltiga jahiretkel toimunud vahejuhtum. **Milline mänguasi?**
45. Teda tuntakse maailma eri paigus nimede all. Himaalajas meh-teh, Tiibetis migö ja gang mi, Bhutanis migoi, Kaukaasias almas, Mongoolias ja Altais almas, Siberis golub-javan, Jakuutias tšutšuna, Kanadas ja USAs sasquatch, Kanadas ka nuk-luk, Hiinas jeren (xueren, yeh ren), Austraalias yowie või yahoo, Lõuna-Ameerikas mapinguari, Malaisias orang minyak, orang mawas või orang dalam, Sumatral orang pendek või orang pendak, Filipiinidel amomongo või muwa, Vietnamis batutut, Bangladeshis ban-manush, Afganistanis ja Pakistanis barmanou, Jaapanis hibagon... Pildil keskel on sasquatch, üks Vancouveri taliolümpia maskottidest. **Kuidas võiks teda kutsuda puhtas eesti keeles?**

- 46.** Üks tuntud eesti muusik on ka mälumänguhuviline ja koostab ristsõnu. Need ilmuvad Adolf Mardika varjunime all. Enne oma tuntuima bändi asutamist esines ta ansamblites *Türann* ja *SH Dispanser*. Selle nimetamata bändi albumitest olgu nimetatud „Külmale maale“, „Jäneste invasioon“, „Gringode kultuur“ ja kogumik „Mälestusi Eesti NSV-st“. Tema auks on aretatud helelilla iirisesort ja 50-aastasena pälvis ta Eesti Vabariigi Valgetähe ordeni. **Kellest on jutt?**
- 47.** Kui Eesti laskmiskoondis saabus 1937. aasta maailmameistrivõistlustelt vabapüssi meeskonnavõitluse võitjana, ei osanud nad ühe saadud auhinnaga midagi peale hakata. Auhinna hoidmiseks loodi spetsiaalne asutus, mis avati 1939 ja mis kolis 1982 uutesse ruumidesse, kus asub tänini. Auhind figureerib selle asutuse logol ja asutuse ette püstitatud mälestusmärgil. **Millisest asutusest on jutt?**

48. Mis riigi rahvusroog on guljass? Samanimeline roog on tuntud meiegi köögis, aga mitte supina, vaid liha ja kastmena kartulite kõrvale.

49. Eesti rahvakalendris on peatselt saabumas tähtpäev, mida siinmail eriti ei tähistata, küll aga Rootsis. Nimelt kehastab sel ühe pühaku järgi nime saanud päeval Rootsis igas koolis, ametiasutuses ja kirikus mõni tüdruk seda pühakut. Kehastaja on riietatud

valgesse, tema piha ümber on seotud pühakust märtri verd sümboliseeriv punane lint ja tema pead ehib küünaldega kroon.

Millise rahvakalendris oleva päevaga on tegemist? Vastuseks võite kirjutada ka pühaku nime.

- 50. Mitu voodikohta oli Cambridge'i kolledžite ühikate magamistubades 1840ndate lõpul? Vastus seostub tudengite ühe tollase lemmiktegevusega, mille paremaks korraldamiseks pandi 1848. aastal kirja nn. *Cambridge Rules* (reeglid).**

1. pikne, välk, äike
2. apelsinid
3. vibud
4. Petro Porošenko
5. 2, 3, 15, 20 kopikat
6. kõrvits
7. Paldiski
8. setu ülemsootska
9. Alexela
10. Austria
11. Antarktika
12. käpalised ehk orhideed
13. vulkaanid
14. Los Angeles
15. viiksjänes
16. vietnami keel
17. hüatsint
18. jõehobu
19. saba olemasolu
20. Rõuge
21. BMW
22. iluuisutamine
23. kofeiin
24. termos
25. Ants Antson
26. Oculus Rift

27. purjelaud
28. Ene Ergma
29. Anaheim Ducks
30. Astana
31. Vehkleja
32. graffiti
33. Alice imedemaal
34. Sild
35. Nils Holgersson
36. Morna
37. Nickelodeon, Nick
38. klaverid
39. Aleksis Kivi, Seitse venda
40. pastell
41. Mitt Romney / Barack Obama
42. safari
43. Instagrami filtrid
44. kaisukaru
45. lumeinimene, jeti
46. Villu Tamme
47. Tallinna loomaaed
48. Ungari
49. Lucia, luutsinapäev
50. 11 (jalgpallimeeskonna suurus)

Küsimused: Sven Oidjärv, Illar Tõnisson, Arko Olesk, Aare Olander, Jevgeni Nurmla, Indrek Salis, Tenno Sivadi, International Quizzing Association (IQA)

